

REVISTA ORĂȘTIEI

ABONAMENTELE:

Pe 1 an 3 fl.; pe 1/2 an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl.
Pentru România și străinătate 4 fl. la an.
Manuscrise nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate
nu se primesc.
Abonamentele se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă

EDITOR AL FOII:

Aurel Popovici-Barcianu, director.

PROPRIETATEA

Institutului tipografic „Minerva” în Orăștie.

INSERTIUNILE:

Un șir garmond prima-dată 5 cr., a 2-a oară
4 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbru de 30 cr.
Atât banii de abonament cât și pentru inserțiuni, sunt
a se trimite la adresa: „Minerva” institut tipografic
în Orăștie (Szászváros).

Milleniu = jăfuire.

Ziarul »Alkotmány« aduce în un număr mai nou al său, următoarea știre:

Țerani din Bihor la expoziție. În 1 August pleacă din Bihor un transport de 500 țerani la Pesta să vadă expoziția. *Spesele de călătorie sunt statorite cu 5 fl. de persoană.* După acesta va pleca un alt transport din *Beiuș* și jur, și anume în mai mare parte *Români*.

La început nu se vedea destul de limpede scopul adevărat al acestei adunări de roiuiri de țerani, mai ales nemaghiari, și a ducerii lor la Pesta. Duseseră o ceată de Români din Bănat; credeam că vor să ne dea cu înșiși frați de-ai noștri oare-cari lovituri neplăcute. Cum noi am zis toți: nu vrem să știm de milleniu și expoziția lui: ei vor să ne arate că nu toți Români gândesc așa, că uite, poporul dacă e cu destulă și-retenie, ca să nu-i zicem mișelie, ademenit, — merge! Ca apucătură *politică* o înțelegeam asta și nici nu era așa rușinoasă pentru Maghiari apucătura. Acum însă ese la ivalcă scopul adevărat. Ducerile de popor din toate părțile țării se înmulțesc mereu, și anume tot din ținuturi nemaghiare. După Români de pe la *Caransebeș* a urmat un transport de Slovaci din *Slovăcime*, apoi un cârd de Români din părțile *Maramurșului*, acum din *Bihor* două transporturi, ear' prin August, Septemvrie pleacă și din comitatul nostru al *Hunedarei* câteva duzine! »Hunyad« din Deva o spune asta cu un aer de mare biruință în chipul următor:

»In August și Septemvrie pleacă cu grămada și poporul agronom. *Singur din cercul Devei sub conducerea fisolgăbireului se pregătesc să plece vre-o 500!* Asemenea mișcare aflăm că se face și în alte cercuri. E de prisos să mai pomenim că *partea cea mai*

mare sînt Români, de ei fiind locuit ținutul în număr mai mare«.

Taxa, frește, și aici e „numai” **5 fl. de om** până la Pesta și napoi. Ca și cum »numai 5 fl.« ar fi puțin! Dacă lucrători mulți se adună și se înștiințează la cassarul stației ori-căreia, că merg ca atari undeva, sunt lăsați cu preț de jumătate. Așadar' ar fi 4 fl. încolo și îcoace. Ai noștri »călători de plăcere« merg cu »numai 5 fl.«, prin urmare mai scump ca lucrătorii.

Dar' să nu ne acățăm de aceasta. Să judecăm lucrul din partea lui adevărată. De ce se amăgește mulțimea de cătră zbirii stăpânirii să meargă la Pesta? De dragul de a o lumina, de a-i face vre-o plăcere, vre-un bine? Aș, vorbă să fie! E dusă acolo pentru a fi *zăpăcită* în fel și fel, dar' *mai presus de toate pentru a se face geseft cu ea*, făcându-o să verse sume mari de bani *în punga Fidovilor* ce au arădat expoziția, și în cassa trenurilor statului.

O mică socoteală ne va lămuri îndată: 500 de inși plătesc trenului că-i duce și aduce *2500 fl.* care-i cad aceluia curat ca de pomană, căci dacă oamenii, cum n'au nici o treabă de mers, stăteau acasă: vagoanele acelea cari i-au dus, stăteau locului, fără vr'un folos. Ajuns în Pesta, care om nu va mai lăsa prin cele prăvălii și birturi și comedii și pe la cele vămi de intrare, *cel puțin încă 5—6 fl., pe săvărăște socotit*, prin urmare *alte 2500—3000 fl.* De tot dar' **5—6000 fl.** se varsă din punga unui roiu ridicat de slujbași și dus »de plăcere« la Pesta! Socotiți acum că numai 15 astfel de cete vor fi duse și fiecare țeran *numai 5 fl.* va cheltui peste spesele de drum (ceea-ce e de neînchipuit: tot insul ia cu sine 10—20 fl., și napoi nu mai aduce o para chioară), și *eată o sumă de 100.000 fl.* (o sută

de mii) *aruncată în gura mamonului de țerani români, în timp de câteva zile!* Bogat popor trebuie că suntem noi de putem »jertfi« în așa măsură, în timp așa scurt, atâta, chiar și *pentru scopuri străine de noi!* Cât vom fi jertfind atunci pentru *de ale noastre scopuri*, de cari trebuie să ne însuflețim înzecit mai tare? O, batjocură a sorții! Pentru scopuri de ale noastre ori-cât de mari și sfinte se fie ele, trebuie să întinzi mult din gât să poți vedea »jertfită« o astfel de sumă!

Dar', în urmă, facă fiecare pe cât îl slugărește mintea și înțelepciunea lui. Vedem că la unii oameni din poporul nostru judecata le e *porunca* solgăbireului ori *lingușirea* scârboasă a lui. Noi voim numai să scoatem la iveală, că milleniul e prefăcut, între altele, și în *prilegiu de curată jăfuire a averii sărmanelor popoare nemaghiare din țeară* și că se lucrează cu aparat mare în această privință printre noi nemaghiarii!

Nu e destul că ni-au pus aruncurile de sute de mii pe cap, acum ne mai iau poporul cu ridicata și-l buzunăresc în chip nerușinat, păcătos!

Pfui! Scârboși și nevrednici!

Nu vin! Foile ungurești răspândiseră vestea, că la conferența de pace din Pesta, or să vină totuși și Români din Țeară! Au, precum se știe, drept să iee parte la acele consfățuirii numai membri ai corpurilor legiuitoare, deputați și senatori, dar' și dintre aceștia numai aceia cari s'au înscris în »grupul parlamentar«, ce are chemarea a purta grije de »conferența de pace«.

Di *V. A. Urechia*, președintele grupului parlamentar român, publică în fața nouelor știri, o scrisoare în »Tribuna«, unde declară de o născocire vestea, de vreme-ce grupul a hotărît încă prin Martie, *a nu lua parte.* Dar' fiindcă pare că s'ar putea să iee parte vre-un nechemat, netrimis și neimputernicit de grup,

di *V. A. Urechia* scrie în fața acestei puțințe, următoarea istorioară nimerită:

»In domnia de tristă aducere aminte a lui Hangeri, amicul seu, Căpitan-pașa, îi cere să-i aducă la o petrecere pe boierii români *cu doamnele lor.* In loc de adevăratele d-ne, sunt aduse la petrecerea Turcului numai *femei de pe la hanuri și slujnice unguroaice — îmbrăcate în rochii boierești...*

»Eată ce rămâne de făcut dlui Pázmándy, la 23 Septemvrie: nou Hangeri, d-lui va putea duce în »conferența interparlamentară« *niscăi renegați*, dându-le rolul de membri ai grupului parlamentar românesc!...

Să nădăjduim însă că nici chiar astfel de »renegați« — slujnice, nu o să afe!

Procesul cel mai nou.

Vineri în săptămâna trecută s'a pertractat la Alba-Iulia un nou proces politic contra Românilor, sfârșindu-se cu o osândă foarte grea rostită asupra unui preot și unui înv. român.

Cu vre-o trei ani mai nainte, micul de suflet protopretor al Blajului, Simonffy, a cerut tribunalului din A.-Iulia cercetare contra dlui preot *I. Pop Păcurariu* și a învățătorului *G. Făgărășan* din *Tiuriu* (lângă Blaj), pentru că învățătorul întemeind încă din 1887 un cor de țerani, a învățat pe coriști și a cântat cu ei poesii ca „*Deșteaptă-te Române*”, „*Doina lui Lucaciu*”, „*Sus opincă*” și „*O tu fiică de Român*”. Și atâta s'a trăgănat treaba și s'au făcut cercetări și ear' s'au înfundat, că a trebuit să vină anul milleniului care să-i scrintească pe prigonitorii a tot ce e românesc, cât să aducă asupra acușărilor o osândă precum au adus-o. Procesul a ținut două zile, Joi și Vineri în săptămâna trecută.

Vina ce se aducea împričinaților era, că învățătorul deși a întemeiat numai cor *bisericesc* (ceea-ce e iertat fără a avea statute) a învățat și cântări *lumești* ca cele arătate (ear' atunci trebuie să aibă statute întărite) și acele cântări au aprins în Români ura față

FOIȚA „REVISTEI ORĂȘTIEI”

În umbra serii...

(Fragment din poema „*Cătălin și Simziana*” de H. C. Lecca. Vezi volumul „*Prima*”, apărut estan la București).

Doar' în tinda unei case, ochi în ochi și mână 'n mână,
Două umbre se mai mișcă pe păreții înalbiți;
El, un făt-frumos din basme, ea, frumoasa lui stăpână,
Pe cărarea tineretei amândoi îndrăgostiți...

Ea, sorbind a lui privire unde sufletul vorbește,
Rătăcind pe adierea unui vis înaripat,
Simte trupul lui alături, îl ascultă când șoptește,
Și cum șopta i-se perde într'un dulce sărutat.

El, ușor 'și-apeacă fruntea pe-al ei umăr de zăpadă,
Răsufierea ei ușoară îl îmbată ca un crin,
Lângă pieptul lui o strînge, tot așa ar vrea s'o vadă,
Și-i tot spune, îi tot spune...

— Ce frumoasă seară!... Vin'...

„Vin' sub teii din grădină, unde vântul lin adie,
„Unde noaptea doar' ne vede și doar' stelele ne știe:
„Vin'o, vin'o, Simziană... lasă glasul să-ți ascult,
„Căci cu cât ești mai aproape cu atât te vreau mai mult!
„Ochii tăi îmi dau lumina; respirarea ta ușoară
„E parfumul dulce 'n care al meu suflet se 'nfășoară;
„Un cuvânt al tău răsună ca un cânt dumnezeesc,
„Și nu știi ce foc mă arde când îți spun că te iubesc.
„Te iubesc, cum își iubește fluturașul plin de vieță
„Trandafirii printre care cât trăește se resfață;
„Cum iubește alba lună miezul nopții, când, din mers,

„Își asvârle-a sale raze peste-un colț din univers.
„Te iubesc cu-atâta sete de iubire!.. Fără tine
„Toate zilele vieții de durere 'mi-ar fi pline...
„Gândul meu e tot la tine până când va fi să mor.
„Căci înțaiia mea iubire e și ultimul-mi amor.
„Ești icoana vieții mele!.. D-zeu te am pe tine...
„Fericea mea, averea, lumea 'ntreagă, pentru mine,
„De când pentru prima-oară a mea inimă bătut,
„Au fost, sînt, și fi-vor vecinic tu, tot tu, și numai tu...”

Karl Krug.

Nu pot să-i iert pe Nemți, pentru-că au schimbat fără motiv pe cinstitul Carol Kruk (cioară) în Karl Krug. E adevărat, că el s'a născut pe pământul anexat de dîșșii, că-și mai aducea foarte puțin aminte de limba maternă; că se însurase cu o Nemțoaică; — dar' el nu merita din pricină că era vecinic treaz, ca să i-se spue în batjocură Krug (ulcior). Cu deosebire-i era neplăcută porecla asta în gura nevestei sale gălcevitore, care-l învinovăția neconținut toamna, când bietul zidar venia acasă cu un câștig prea mic, de o tainică intimitate cu ulciorul. Dumnezeu și mai ales portarul gării știa de câte-ori Krug refuzase câte o cană pentru a nu bea într'ensa cei câțiva gologani pe cari îi păstra în buzunar de frica nevestei și de dragostea cătră copii. Mai ales când apropierea iernei îl silia să lase măiestria din mână și să apuce răsboiul

de țesut, cu care însă nu era în stare să-și hrănească numeroasa familie, din pricină că peste vară degetele i-se desobocinuiu de a mînuii răsboiul, bietul zidar — îngrijat de frica nevoiei și a foamei — strîngea banii munciți cu zgârcenia veveriții, care adună în scorbura copacului nucile strînse. Atunci nu-și îngăduia nici o lulea de tutun și, dac-o umplea la prînz vre-odată, sugea toată ziua țeaua de lemn, aprinzînd neconținut cenușa, care se strîngea și scoțînd fum din scrumul amestecat cu cărbuni. Dar' și plăcerea asta deosebită i-se părea un lux de prisos jumătății sale.

— De ce nu-ți smulgi pîrul din barbă ca să-l fumezi? — zicea ea lovindu-se cu mîna grosolană peste genunchi. — Eu n'am cu ce încălzi fierul pentru rufele portarului și tu-mi răscolești mereu focul.

Vara Krug zimbea cu blîndețe de muștrările astea; toamna încrețea sprîncenele și iarna se așeza liniștit la răsboiu, dar' o ștergea peste puțin de acasă, profitînd de un moment favorabil pentru a se duce la prietenul seu, portarul, gândind negreșit pe drum, că nici chiar pentru două găleți de prune uscate și o întreagă friptură de costiță de porc n'ar lăsa să i-se radă barba și mai puțin să i-o smulgă cineva, când de douăzeci de ani o cultiva cu îngrijire și ea crescuse deasă pe

obraji și pe bărbie formînd cadrul caracteristic, în care-i place să se afe ori-ce față nemțească.

Portarul stației din Myslowitz, Franz Klotz (mai nainte Francisek Klos, spic) isbutea să îmblânzească năcazul lui Krug nu numai pentru-că în calitate de fost conductor și de actual adorator al doamnei Krug — care din dragoste-i spăla rufele mai ieftin și-și vărsa focul în contra bărbatului, dar' mai ales ca funcționar, la stația căruia veniau fel și fel de oameni și cari mai ales puteau să procure de lucru brațelor zidarului prea adesea în sîrbătoare. Spre lauda patronului trebuie să mărturisim chiar, că el se silea din răspuțeri să-i procure lui Krug un câștig cât de departe de casă și apoi, cum îi dădea răgaz clopotul gării, alerga să vegheze asupra vieții jumătății prietenului.

Anul 1877 adunase nori de furtună peste capul zidarului din Mislowitz, prin faptul că primăvara-i adusesese o odraslă nouă, al cincilea copil și de pe la jumătatea verii deja nu mai avea de lucru. Din Iulie chiar, când de obicei Krug umplea ciorapul cu taleri și-și permitea să-și îndoape de câteva-ori pe zi pipa cu tutun proaspăt, de față cu nevasta, — acum nu mai avea altă ocupație de cât să facă proptea nouă la podețul stației. In alt an

de Ungurii din Tiuriu, și au spart pacea în comună, că s'a întâmplat și o încăierare odată într-o crâsmă între Români și Unguri, care s'a sfârșit cu aceea, că un Ungur a rămas mort!

Dl preot *Pecurariu* a răspuns acestei învinuirii, că ea e o născocire neadevărată, că aceea a fost o bătaie de crâsmă ca ori-ce alte băteii, la care tocmai Ungurul a dat pricină. »Imi pare foarte rău — a zis dl Pecurariu, că sunt tîrît aici în urma unor denunțări de nimic, false și rătăcioase, și declar, ca se știe, că ori-ce va fi, nu voi înceta de-a îndemna poporul să-și iubească școala și biserică sa!...»

Martorii români au mărturisit toți în partea acușărilor, susținând, că cunosc cuprinsul cântecelor, dar' nu pricep, ca să fie în ele ceva ațîțător; le-au învățat și le cântă pentru-că le plac!

Martorii maghiari au fost spre îngreunarea lor, arătând că sînt cuprinși de frică, fără să știe pentru ce? Cei mai mulți dintre ei sînt ascultați în limba română, deoarece ce nu știu ungurește, spre marea supărare a juzilor; ba au pus și jurământul tot românește!

Atât dl preot cât și dl învățător și martorii români, s'au purtat cinstit și românește în fața judecătorilor. Chiar pentru aceea au fost pedepsiți. A aflat tribunalul că învățătorul s'a făcut vinovat de »ațîțare la ură contra Ungurilor« prin aceea, că a învățat acele poezii și le cânta de răsuna comuna, ear' dl preot deasemenea vinovat că de ce a lăsat să le învețe? (Auzi D-Ta vorbă!)

Pe temeiul acestor cuvinte, dl preot *Pop Pecurariu* a fost osândit la 8 luni închisore de stat, ear' dl învățător *Făgărășan* la un an și jumătate tot închisore de stat!

Aceasta ca o jertfă pe altarul milleniului unguresc, care n'ar fi sfințit de-ajuns, dacă n'ar fi aduși pe el miei din sinul bunului popor român. Și totuși acesti oameni se lăudau numai mai înainte cu o lună, în fața gazetărilor străine ce veniseră la Pesta, că la noi ca nicăiri — libertate (!!!)

Dr. Lueger.

Eată un nume, care face răcori Ungurilor și numai auzind de el. Și au pentru ce. Lueger deși e numai vice-primar al Vienei, în faptă el e conducătorul gloriosului partid antisemit, ce azi conduce împărăteasca cetate Viena, lucrând cu putere mare la desrobirea ei de sub înfrurirea păgubitoare a jidănilor.

Ungurii vîd pustiirea ce-i amenință pe Jidani, și știind că aici în Ungaria razimul

lor cel mai tare sînt tocmai Jidani, se tem vîzînd ce urgisit e acest razim pe aiurea, și prin urmare ce urgisîți și aceia cari pe astfel de propte își caută răzămarea.

Și au răcori de Lueger, pentru-că vîd că ce el pune la cale, nu rămîne o luptă cu mori de vînt, ci e o lucrare ce duce totdeauna și de-adreptul la ținta la care el dorește.

A dorit înfrîngerea jidănilor în Viena, și a dus-o la îndeplinire. Li-a făgăduit și Ungurilor scărpanări ce să le simtă, și o să le dee. Semnele încep să se arate.

În luna viitoare se va ținea în Pesta un congres al dentiștilor.

Se înștiințaseră pentru acest congres și 200 de învățați din Viena.

Acum foile ungurești intristate rău, vestesc că numărul celor-ce o să vie la Pesta a scăzut dela 200 la 30 numai, pentru-că Lueger e în contra venirii, și li-a dat domnilor să înțeleagă, că dacă vor veni, vor avea de furcă cu dînsul, fiind ei și oficanți ai cetății!

PACEA LUMII

Năvală în Macedonia.

Cu data de 24 Iulie se telegrafează din Atena, că în Macedonia au reușit să străbată mai multe bande înarmate grecești, cari în apropiere de comuna Mussa, au întâlnit patrulă mai mari de armată turcească, cu cari s'au încăierat îndată. Dintre 83 de soldați turci, numai trei au putut scăpa, ceilalți au fost uciși și 18 prinși! Din Saloniki s'au trimis îndată două batalioane de soldați întru urmărirea răsculaților.

A stîrnit mare mirare știrea că o trupă de 230 voluntari greci au trecut în Macedonia spre a ațîța populațiunea de-acolo și anume mai ales pe Greci, contra Bulgarilor, cari se gîndesc să pue ei mîna pe această provincie. Poarta (guvernul turcesc) vîzînd că Grecii acuși se iau de cap cu Bulgarii pentru o provincie ce nu e nici a unuia nici a altuia, ci a Turciei, a luat și ea măsuri grabnice pentru apărarea țării: a rînduit o trupă de vre-o șapte mii de ostași de pază la hotarele Macedoniei.

Duminea trecută o trupă turcească a dat la Karadci peste o bandă tare de Greci, cari au bătut trupa de Turci. O altă ciocnire de acest fel s'a întâmplat lângă Katherina. Ear' știrile de Luni spun că trupele turcești din

Macedonia au fost de nou bătute de cele înarmate străbătute din Grecia. Răsculații luptă bine și cu isbîndă, căci sînt înarmați cu pușca Lebel (ca Mannlicher de bună)! În Macedonia s'a format un comitet revoluționar, care are deja sume mari de bani, căci mulți bogați Macedoneni i-au pus la îndemînă sume mari!

Arme rusești Sîrbilor.

Guvernul rusesc face un înfiorător dar Sîrbilor: le trimite în toamnă, drept „cinste“, 200.000 de puști pentru armată. Mai în toamnă știm că a îmbrăcat tot așa pe Muntenegreni! Sînt acestea semne de pace?

Revoluția din Cuba.

Din Havana vine știrea că între trupa spaniolă condusă de Rernat și între o ceată de răsculați conduși de Maceo, a fost o ciocnire grea, care s'a sfârșit cu pierdere de vre-o 250 pe partea răsculaților. Maceo a fost îndată schimbat cu alt comandant dintre răsculați, dar' s'au ivit neînțelegeri între ei, din care pricină puterea răsculaților perde mult.

Tulburările în Creta.

Vinerea trecută au fost nouă vărsări de sânge pe insulă. Lângă Retino trupele turcești călcînd învoiala de pace, au atacat pe resculați și au iscat o luptă care a durat mai îndelung, sfîrșindu-se cu mari pierderi în amîndouă părțile.

Știrile mai nouă, de-alaltăieri, Joi, spun că numărul de soldați turci tot mereu scade pe insulă și s'a cerut grabnic dela Poartă, că dacă vrea se poată ținea pept cu atacurile Grecilor, să întreprindă, cel puțin, trupele turcești.

Lupta între Greci și Turci de pe insulă, în zilele săptămîinii acesteia a finit neîntreruptă! O trupă de vre-o 300 de Greci așezați la strîmtoarea dela Retymnos, a primit Marți știrea că Turcii pun pe rug și-i ard de viu pe toți Grecii prinși. Îndată trupa a închis strîmtoarea și s'a îndreptat spre trupele turcești pe cari încungiurîndu-le au început a le împoșca cu foc. Turcii au cerat se scape, dar' n'au putut: afară de câțiva inși toți au căzut ori prinși ori împușcați. Grecii au pus mîna pe 17 tunuri și multe puști. Trupele turcești sînt înfrînte și desnădăjduite.

mai fericit, abia i-ar fi trebuit douăzeci de ciasuri pentru munca asta, acuma el întindea lucrul de o săptămînă, cioplea cu grije fiecare cărămidă, măcina varul în pulberea cea mai fină, încerca mai ales desimea lui, îl întindea ca untul de pîne, se întorcea în toate părțile și ofta foarte des, ca-și-cînd i-ar părea rău că puntea cea mică nu se întinde cel puțin până la Breslau.

Prelungind treaba, el nădăjduia, că-l vor chema dintr'un moment în altul, la alta, unde va putea rămîne până la iarnă și căștiga parale, pentru a putea da să i-se vîtuiască lui caftanul și micului Fritz paltonul. În sfîrșit, reparația fu gata. Krug se sculă, se uită cu băgare de seamă la podeț, stătî un moment pe gînduri, își adună apoi uneltele și plecă acasă. Mergînd, se mai uită de cîteva-ori înapoi, dacă nu cumva mai e nevoie de vre-o îndreptare. Din nenorocire nu găsi nici cel mai mic cusur. Ar trebui să-l dea cu o vîpșea.

Cine l'ar fi întâlnit atunci, încovoiat sub greutatea lădiței cu var, cu sapa și cu mistria, cu o expresie de durere mută în ochi, de sigur că ar fi crezut, că omul acesta se ducea să-și zidească singur mormîntul. Fruntea i-se încrețea de-asupra nasului în nenumărate cute, cele doue șanțuri în obraji, adîncite de suptul neconținut al pipei, se adînciseră și mai mult, pielea obrazului căpătase culoarea cărămizii, căreia îi mai făcea o umbră tristă cozorocul șepcei.

O, în momentul acesta Krug ar fi în-

găduit de sigur să i-se smulgă barba în schimbul perspectivei sigure de a găsi de lucru!... El întră sficios în casă, fără a arunca o privire asupra femeii, care — în mijlocul rufelor călcate ale portarului — spăla capul fiului seu într'o albie mare, cu pasiunea caracteristică femeilor violente, care țin la curățenie. Krug puse uneltele de zidărie într'un colț și începî să scoată de după cuptor bețele răsboiului.

— Ce te-ai apucat să scoți răsboiul de țesut? — strigă femeia cu o furie stăpînită. — Atunci te vei apuca de zidărie în Ianuarie. — Nu-i de lucru.

— Atunci zidește-ne gurile ca să nu mai cerem de mîncare.

Krug nu răspunse, puse ear' bețele după cuptor și eși din casă. Ca de obicei, la nevoie, se hotărî să se ducă la portar. Se apropia de podețul seu, gîndindu-se de ce direcția drumului de fier nu pune să se facă sîrmă din șine, cînd zări pe prietenul seu venind dela stație. Klotz, care de obicei umbla țepăn în uniformă sa, își răsucea mustața, ridica mereu brațele în sus, ca-și-cînd ar fi salutată pe vr'un mare demnitar nevăzut. Deși, din ziua întrării sale în slujbă, se slugia numai de limbăgiul oficial, cine știe dacă nu cumva, în momentul acesta de agitație, gura nu-i rostea cuvinte leștești? Lui Krug începî să-i bată inima cu putere: era sigur că prietenul li aduce vestea că i-a găsit de lucru.

— Nu ne ducem la Canossa, hai? — strigă Klotz de departe.

— Incotro? — întrebă zidarul tremurînd.

— La Canossa.

— E de lucru acolo pentru mai mult timp?

— Nu ne ducem acolo — Bismark a spus-o verde.

Krug lăsă capul pe piept; pricepuse acuma, că portarul li aducea, în loc de vești de zidărie, vești politice.

— N'ai auzit cumva....

— Am auzit de un vameș, că nu le vine de loc la socoteală catolicilor.

Trebue să declarăm aci, că Franz Klotz, în calitatea sa de catolic, cu toată credința sa oficială, era un dușman tainic al politicii religioase a prințului Bismark. Deoarece însă se temea să-și dea de gol pretențiile în localul slujbei sale, ear' în Krug avea încredere, ca într'un prieten și tovarăș de credință, se hotărise, îndată-ce aflase de frasa lui Bismark, să deschidă o supapă sigură furiei sale. Pe lângă asta mai avea și un alt scop particular: nu știa ce înseamnă Canossa, auzise numai că vorba asta supără rău pe catolici; deoarece-și el era oracolul politic al micilor funcționari ai gării, încercă acuma dacă nu cumva zidarul...

— Da, da, nu mergem la Canossa.

— Podețul e reparat — începî Krug trist.

— Naționali-liberali aplaudau pe prinț — povesti portarul tainic, silind pe zidar să

După examene.

Azi cînd dușmanii neamului nostru se încordă din toate puterile a ne răpi scumpa noastră limbă, ca prin aceasta să-și poată ajunge scopul cu maghiarisarea, datori sîntem cu toții a ne da seamă, că în ce stare se află așezămintele noastre unde se cultivă mai mult acest bun pismuit de ei, limba.

Fără îndoială că școala este așezămîntul unde se cultivă limba unui popor. De aceea contra școalelor noastre se aruncă cu toată puterea lor, toți cei-ce cred că pot să le dea vre-o lovitură simțită. La școalele noastre au rîvnit ei toți, începînd cu Tisza Kálmán și toți următorii acestuia până la luminătorii poporului maghiar — bărbați maghiari de școală, întruniți în Pesta luna trecută, unde au dat la iveală dorința, ca statul să pue mîna pe toate școalele din țeară!

Limba maghiară în școalele populare, kiseddóvurile, legea despre plata învățătorilor, și în urmă prefacerea școalelor grănițerești în școale comunale, toate au fost lovituri date cu gînd de moarte școalelor noastre. După toate aceste lovituri însă școalele noastre confesionale au rămas încă neînfrînte. Atacurile sînt din ce în ce mai dese și mai puternice, așa că dacă nu ne vom pune toate puterile noastre atît materiale cît și morale, întru proptirea lor tare, azi-mîne, și rînd pe rînd, aceste scumpe cetățui în cari ne mai apărăm limba și o cultivăm, — se vor surupa. Și surupându-se ele dușmanii nostri își vor ajunge scopul lor cel mult dorit, adică maghiarisarea pe încetul a neamurilor nemaghiare din țeară.

De aceea e bine să ne dăm mereu și mereu seama, că în ce stare se află școalele noastre și icl și colo, și că unde și ce ar fi de făcut în folosul și spre trînicia lor?

Comitatul nostru spre pildă este curat românesc, deci ar trebui ca aici să avem cele mai multe și mai bune școale! Durere, este aproape contrarul. Școalele grănițerești, de cari au fost multe în comitat, sînt pentru noi aproape perdute! În comune mestecate, unde sîntem greco-catolici și greco-orientali, în loc să susținem o singură școală bună, cu unul sau mai mulți învățători harnici, susținem două școale în starea cea mai tristă! Bag-seamă pentru-ca să le putem perde mai ușor una câte una, declarându-le cei dela putere de necorespunzătoare și înlocuindu-le cu școale de stat ori comunale, chiar și în comune mari și curat românești. Sîntem ca nelușele din poveste, cari una câte una ușor au putut fi rupte, dar' puse laolaltă nu, de fiii cărora cumintele lor tață voia să le dee pe patul de moarte o lecție despre ce mult vor putea stînd laolaltă și ce puțin de vor umbla risipiți, răsleți. Cînd vor înțelege odată Români nostri din comunele mixte, adevărul acestei înțelepte fabule?

Dar' să ne uităm ce sfîrșituri au arătat școalele noastre la examenele trecute? Cătorii „Revistei Orăștiei“ au băgat de seamă: sfîrșituri nu tocmai înălțătoare de suflet, căci prea avem multe rezultate slabe sau îndestulitoare și prea puține „foarte bune“.

se întorcă acasă — conservatorii însă își dădeau coate. Sîntem cu toții aici foarte nemulțumiți.

În momentul acesta se ivi după cantonul pe lângă care treceau, un slujbaș al drumurilor de fier.

— Nu mergem la Canossa! — strigă deodată Klotz vesel cătră tovarășul seu, pentru-ca să-l audă și cantonierul. Toate partidele aplaudau.

După-ce trecură de cantonier, portarul ear' își înodă rețeaua opoziției sale politice.

— El e tare, dar' și noi sîntem tari; ne ducem și nimic nu nu ne poate opri. El a căpătat odată o lecție. Nu știu care conte catolic era să-și ia fata; acuma a lăsat-o. Dar' par'că-i numai atăta? D'apoi Francia!

Nu-i câștig — îl întrerupse Krug cu un oftat.

Las' că vine și vine unul lung — șopti Klotz — nu scăpăm fără răsboiu.

— Răsboiu — repetă zidarul cu glas stîns.

Klotz era dintre aceia, cărora li se pare că găsesc în ei înșiși cauza unor evenimente însemnate. Precum era încredințat, că trenurile vin și pleacă la și din Myslowitz numai pentru-că el sună din clopot, tot astfel era încredințat, că Europa va ajunge în fierbere din pricina frazei lui Bismark, pentru-că și pe dînsul fraza asta îl scosese din fire. Însă această iritație nu era de loc împărțită de zidar, care umbla lângă tovarășul seu, chinuit vecinic și preocupat de gîndul lipsei de lucru. (Va urma.)

Cercetarea școalelor din partea elevilor, după numărul celor ce au fost de față la examene, este în foarte multe comune slabă. Edificiile școlare în mare parte necorespunzătoare legilor din vigoare. *Bibliotecile școlare ne lipsesc cu totul!* Cu unele de învățământ foarte puține școale provăzute! În multe locuri elevii n'au avut nici cărțile de lipsă. În unele școale învățătorii pun rușinos de mare zel pe limba maghiară rîvnind la lauda și banii inspectorului regesc. Exemplu învățătorul din Fintoag, care a fost răsplătit cu bani de-ai lui Iuda.

Și cine este de vină la toate acestea? Durere, în mare parte noi, înțeleg conducătorii poporului. Prea puțin se interesează o mare parte dintre conducătorii poporului de școalele noastre! Trebuie luat lucrul altfel! Cum adevărat? Preoții și învățătorii noștri, atât în biserică, cât și la alte privilegii, *se arete poporului prin vorbiri potrivite însemnătatea școalelor noastre*, căci poporul în mare parte din nevinovăția lui, încă nu cunoaște deplin însemnătatea acestora. Când apoi poporul va cunoaște folosul cel mare al școalelor, deși el e stors până la os prin sarcinile cele multe ce trebuie să le supoarte, totuși bucuros va jertfi și pentru școală. Școalele vor fi cercetate de toți copiii nu de silă, ci de bunăvoie.

Învățătorul apoi să-și întocmească în școală lucrurile ce le va preda copiilor, astfel, ca ei să se aleagă într'adevăr cu ceva folositor, cât să vadă și ei și părinții lor *că după școală au folos!*

Să propună cu mai mare zel în loc de cele feluri de feluri de reguli din gramatică, mai cu de-amănuntul drepturile cetățenești, administrațiunea bisericească, despre *meserii, industrie și economie* și altele, pe cari, durere, foarte multi învățători le trec aproape de tot cu vedere.

Și ținând mereu înaintea ochilor adevărul *»prin bunăstare la cultură!«* să ne silim din toate puterile în școală și afară de școală a lumina poporul asupra chipului cum se ajungă la o stare materială mai bună, căci atunci și el bucuros va răsplăti munca binevoitorilor sei, și se va încredința că într'adevăr învățătorul nu e un executor de dare pe capul lui, ci un bun neapărat trebuincios, și școala un așezământ de care trebuie să se ție cu toate puterile și a cărui perire să nu o îngăduie cu nici un preț! **Ru-Ra.**

Asociațiunea la Lugoj.

Convocare.

Adunarea generală a „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român”, conform §§. 14 și 21 din statutele Asociațiunii, se convoacă la *Lugoj pe zilele 27 și 28 August st. n.*, pe lângă următoarea programă:

Sedința I. (Joi, în 27 August 1896 st. n. la oarele 11 a. m.) Ordinea de zi: 1. Deschiderea adunării generale. 2. Raport despre activitatea comitetului în decursul anului expirat. 3. Alegerea comisiunilor de câte 3 membri: a) pentru examinarea raportului; b) pentru examinarea raționamentului pro 1895 și a proiectului de buget pro 1897; c) pentru încasarea taxelor de membri. 4. Raportul în cauza modificării statutelor. 5. Propuneri și interpelări. 6. Disertațiuni. 7. Raportul comisiunii pentru înscrierea de membri.

Sedința II. (Vineri, 28 August st. n. la oarele 10 a. m.) Ordinea de zi: 1. Deschiderea ședinței. 2. Verificarea procesului verbal din ședința I. 3. Rapoartele comisiunilor examinate în ședința I. 4. Disertațiuni. 5. Intregirea comitetului central. 6. Defigerea locului pentru proxima adunare generală. 7. Dispozițiuni pentru verificarea procesului verbal. 8. Încheierea adunării generale.

Se observă, că eventualele disertațiuni au să fie prezentate președintelui Asociațiunii în scris cu 8 zile înainte de adunarea generală. Sibiu, din ședința comitetului »Asociațiunii transilvane« ținută în 23 Iulie 1896.

I. M. Moldovan, Dr. C. Diaconovich,
president. secretar I.

Pentru țeran.

Ca să se vadă cum în România în timpul din urmă se face tot ce se poate și pentru îmbunătățirea sorții poporului țeran, vom lăsa să urmeze o descriere din o foaie din Țeară, despre cum se lucră în această direcție, pe întinsele domenii (bunuri) ale Coroanei. Eată ce ni-se spune:

Di I. Calinderu, administratorul domeniului Coroanei, încredințat, că învățământul este temelia înaintării, după-ce s'a îngrijit mai întâiu a dobândi dela ministerul instrucțiunii publice un număr de învățători din cei mai dibaci de a forma elevi buni, s'a ocupat apoi

de localurile de lipsă copiilor. Astfel astăzi moșiile *Mălini, Găinești, Sabasa, Borca, Farcașa, și Mădeiu*, au fiecare câte-o școală mixtă, care lucrează într'un chip admirabil. Localurile — clădite pe socoteala administrațiunii domeniului Coroanei, — în stil elvețian și pe locurile cele mai frumoase, pot slugi de model atât sub punctul de vedere al comodității, cât și al sănătății.

Fiecare clasă este destul de spațioasă pentru a putea lesne cuprinde peste 40 elevi; deosebit pentru aceasta s'a clădit în urmă câte o sală mare, pentru învățarea lucrului de mână, și alte odăi în cari locuiesc învățătorii cu familiile lor.

În fiecare școală învățătorii și soțiile lor, cari sînt plătite și ele de administrație, au obligămintul de a arăta elevilor tot felul de lucrări manuale. Astfel la „*Farcașa*“ se arată copiilor strungăria, croitoria, împletirea paiului și a lemnului și se dă o deosebită luare aminte culturii vermicilor de mătăsă. La „*Mălini*“ învățătorii și soțiile lor arată pe lângă cele arătate deja, pregătirea și lucrul lemnului pentru fabricarea instrumentelor de muzică cu coarde și de vînt. La „*Borca*“, la „*Sabasa*“ și la „*Mădeiu*“ învățătorii țin elevilor și lecții de grădinărit și se ocupă cu formarea unui cor vocal, care a și început a cânta Duminicile și sărbătorile la bisericile din localitate.

Pe întreg domeniul Coroanei, precum și pe domeniul regal *Broșteni*, administrațiunile se ocupă neîncetat a desvolta între țerani gustul micilor *industrii*. Astfel învățătorii din *Broșteni, Mădeiu, Borsă* și cătunul *Crucile* au primit *rezboae model nouă*, la cari tinerile copile sînt învățate țesătoria pânzei și mai cu seamă a abalei și moharului. La *Mălini* și *Găinești*, unde se găsește și lemn de stejar, nuc și fag, s'au adus din Bucovina mai mulți măiestri, ce să plătesc de administrația domeniului Coroanei, cari învață pe țerani dogăria, tîmplăria și strungăria.

Pe domeniul regal *Broșteni* și pe comunele *Mădeiu, Borsă* și *Farcașa*, unde transporturile mari de lemne se fac vara în plute pe Bistrița, s'a dat la o mulțime de țerani câte-un car și câte o păreche de boi, pentru cărașiiile de iarnă, pe cari îi plătesc prin munca, ce-o fac iarna la tăierea lemnului din pădure.

În celelalte comune, ca *Sabasa, Mălini, Stănișoara, Iesle, Găinești* etc., unde cărașiiile se pot face numai cu boi și cai cu hamuri, cu cari duc la gara din Fălticeni produsele fabricii de cherestea Tzenov din Făinești, asigurându-le astfel mai multe sute de lei câștig, din cari se plătesc lesne de împrumuturile ce li-s'au făcut.

Di Candali, administratorul moșiei *Mălini* însărcinat a îngriji de vînat și înmulțirea lui, a format pe o întindere de 60 hectare, pe malul rîului Moldova, o ierbărie, în care mai bine de 50 părechi de cerbi și capre de felurite soiuri, trăesc înmulțindu-se în fiecare an. Fiindcă acea parte este cu totul lipsită de arbori roditori, s'a format la Bașca o pepinieră (sădnică), care a împărțit, în toamna trecută, gratis, arbuști la peste 1000 de țerani!

NOUȚĂȚI

Prințesa Maria Dorotea, fiica Prințelui Iosif, nepoată a M. Sale Impăratului, se va cununa în Noemvrie viitor cu prințul *Filip de Orleans*, mlădiță din neamul de împărați ai Franței. Cum prințesa Maria e născută în Ungaria, la Alcsuth, unde principele Iosif are mari moșii, foile ungurești umpluseră mai săptămăna trecută lumea cu vestea, că prințul francez va veni să se cunune în Budapesta, cu »prințesa maghiară« (o făcuseră deja maghiară), — Duminecă însă ziarul din Viena »*Wiener Abendpost*« aduce știrea sigură că cununia se va sërba în Viena ori Schönbrunn!. De aci necaz dragă-mi-te Doamne, și tînguirii pe foile ungurești, de ț-i mai mare dragul, căci zic, atăta onoare se cuvenia și nației millenare, ca o princesă născută în Ungaria să se cunune în capitala țerii lor! Nici tu atăta noroc și »onoare«!

Ruperi de nor. În zilele din urmă în săptămăna trecută s'au descărcat peste anumite părți ale comitatului furtuni grele ca urmări ale căldurilor de nesuferit de cari avem parte. Așa aflăm că asupra comunelor *Poiana* (I. Zlatna), *Almașurile, Balsa*, și a celor din jur, Vineria trecută s'a descărcat o furtună care a prefăcut toate părăușele în rîuri, ear' valea, mică încolo, au făcut-o să se reverse furioasă din deal în deal, ducend cu sine tot ce-a aflat în cale, clăi de fîn, bostanii din cucuruz etc., și înecand în timp de 2 oare și nimicind de tot sămăntăturile. În aceeași zi se scrie că în Ungaria a fost furtună mare; în Csoor spre pildă furtuna a venit așa de pe neașteptate, că lucrătorii în câmpuri nu s'au putut adăposti de loc din calea ei. A luat tot de pe câmp, a stricat morile, a dus cerezi întregi de oi și porci ce i-a prins în drum. Ear' în Galgocz

a fost mai furioasă. Până când apa a spălat de tot câmpurile, grindina cea mare a zdrobit viile de n'a mai rămas nimic de ele. Pagube de mii de fiorini.

Lupi, urși, vulpi. Pe valea Hațegului fiarele sălbatice par a se fi înmulțit în chip îngrijitor pentru popor. Din Nucșoara se scrie că pe acolo vulpile sînt așa multe, că oamenii nu mai pot ținea galite de rēul lor! Chiar și lupii se arată, dar cel mai stricacios e *ursul!* În timp de 10—15 zile se scrie că ursul a răpit de curēnd 6—7 capete de vite în preț de vre-o 300 fl. Rēul e a se căuta în oprirea vînatului și în faptul că cei-ce-l au în arēndă, nu se îngrijesc de el, să vneze.

Petrecere de vară în Blaj. Un comitet arangiator de 23 tineri universitari din Blaj și jur, arangiază o petrecere de vară, mîne, Duminecă în 2 August a. c. în sala hotelului »Univers« din Blaj. Venitul curat este în folosul reuniunii pompierilor voluntari din Blaj.

Concert și teatru arangiază corul vocal gr.-cat. rom. din *Oravița-română*, azi în 1 August st. n. 1896, în grădina hotelului »Impăratul Austriei« de acolo, sub conducerea dlui Ioan Bogdan, învățător. Programa concertului stă din 5 cîntări »Primăvara« de I. Vidu; »Maș mărita« de T. Popoviciu; »Mugur-mugurele«, doină de G. Dima, cîntată de dl I. Bogdan; »Imnul mirilor« de G. I. Mugur; »Mers ostășesc« de C. G. Porumbescu. Piesa teatrală ce se joacă e: »Medicul fără voce«, comedie în 3 acte de I. B. Moliere. După producțiune, joc.

Petrecere cu joc în Lugoj. Măiestrii jococari din Lugoj arangiază azi în ziua S-tului Ilie o petrece cu joc în grădina otelului »Concordia«.

Sămăntăturile în ținutul Hațegului sînt, precum ni-se scrie, destul de bune. Secerișul e aproape sfîrșit. Cucuruzele făgăduesc roadă bună.

Manevră grea. O foaie din Arad scrie că în săptămăna trecută într'o zi de manevră făcută sub conducerea baronului Schönfeld, Feldzeugmeister, la Arad, s'au întemplat multe nenorociri din pricina greutății exercițiului. Un husar a căzut de pe cal și a rămas mort îndată. Un infanterist a căzut jos de căldură și a murit în câteva minute. Alți doi husari și-au rupt câte o mână căzēnd de pe cai. Din regimentul 33 (unguresc) 200 de soldați au căzut de oboseală în acea zi; dintre voluntari (Unguri și ei mai toți) nici unii n'au putut învinge până la sfîrșit greutatea exercițiului!

Foarte atenți. În numărul nostru 28 am spus că dl *G. Moldovan*, fost redactor la „*Foaia Poporului*“ a intrat în temnița din Sibiu pentru numita foaie. »Foaia Poporului« apărută în acea săptămăna n'a avut știre despre aceasta. A luat după noi „*Tribuna*“ notiță. Credeam că acum în numărul viitor negreșit ia și „*Foaia Poporului*“. Dar' a apărut și numărul din săptămăna următoare, și tot nu am aflat în numita foaie notiță că un redactor al seu zace în temnița pentru ea, și ne e teamă că nici în săptămăna asta nu o să aflăm. De unde până unde atăta trecere cu vederea a unui om care te-a servit timp îndelungat și care stă în murdăria temniței ordinare pentru mata, dragă „*Foaia Poporului*“?

Foc. Marti, au ars în *Nădășthia-inferioară* 12 case dimpreună cu toate clădirile economice, cu întreg nutrețul și toată roada de grâu adunată. Focul s'a lătit în lipsa apeii și a locuitorilor împrăștiati pe câmp. Pricina iscării focului se spune a fi, că unul dintre cei arși, acoperindu-și Luni șura, a scăpat lemnușe pe vîrfurile surii, în paie, pe unele ne mai putēndu-le afla. În ziua următoare apoi aprinzēndu-se lemnușele de căldura cea arzătoare a soarelui, șura a luat foc. Dela ea celelalte. Groaznicul foc numai cu ajutorul vrednic de toată lauda al pompierilor sosiți grabnic din *Călan* s'a putut mărșini să nu se lățească mai tare. Pompierii au arētat o dibăcie și o lucrare pentru care vrednicesc toată cinstea. Paguba se urcă la 10.000 fl.; lipsa e mare.

Pentru ce e telefon la pretură?

În luna trecută s'a ivit morb de vite în comuna *Vaidei* și după legea veterinară, s'au pus vitele acelei comune sub carantină, adevărat oprite de-a fi duse din comună. După prescrierea acelei legi, dacă în termen de 14 zile dela delă urmă cas de boală nu se mai ivește altul, atunci în urma arētării primăriei și a veterinarului, *carantina are să se ridice numai decăt prin vicecomitele.*

Intebăm în numele celor necăjiți din *Vaidei*, că dacă s'a făcut arētare prin primar, *pentru ce nu s'a pus dl primpretor Fodor în intelegere telefonică cu dl vicecomite în treaba asta ca să se rēnduească cele cuvenite?* Nu cunoaște dēnsul perderea materială a locuitorilor prin aceea, că se opresc dela țirgurile de țeară, precum este și acum, dela cel al Devei? Pentru ce au trimis pe primar »cu caleasa« la Deva ca să mijlocească el la vicecomite cu cheltueli grele îngăduința?

Este telefonul pentru treburi oficiale de grabnică trebuință ori pentru povești private? Noi credem că telefonul făcut pe cheltuiala comitatului, este a se folosi în folosul locuitorilor aceluia, și chemarea și *datorința* unui primpretor este a feri comunele de cheltueli netrebnice, pe lângă aceea dator este a se nizui a aduce deslegare grabnică în treburi de folos public — și în felul de față chiar în înțelesul legii veterinare era dator s'o facă cât se poate de grabnic!

ÎNGRIJIREA VITELOR.

Dacă calul ar putea vorbi?

Dacă calul ar putea vorbi, eată ce ar zice: 1. Nu mă băgați peste noapte într'un loc unde pămēntul este primejdios ori nepriincios pentru culcare, deoarece fiind legat, nu pot să aleg locul unde să mă culc.

2. Nu mă siliți să mănānc mai multă sare de cât voesc, punēnd sare în orzul meu; eu știu mai bine ca ori-ce alt animal câtă sare îmi trebuiește.

3. Nu credeți că mă grăbesc dacă mă loviți cu biciu, căci eu mă obosesc; ați tremura tot așa de tare ca și mine dacă cineva v'ar îmboldi cu lovituri de biciu.

4. Nu vă închipuiți că, fiindcă sînt eu cal, sînt în stare să mănānc tot felul de buruieni rele.

5. Nu dați cu biciul în mine dacă m'am spăriat de ceva de-alungul drumului, căci la data viitoare îmi voi aduce aminte de aceasta și vi-s'ar putea întempla o nenorocire.

6. Nu mă faceți să tropotez când suiu o coastă, căci acolo sînt dator să vă duc sus împreună cu trăsura și cu mine. Faceți și voi acea încercare: Cerați a suii o coastă în fugă cu o povară grea în spinare!?

7. Nu mă lăsați într'un grajd întunecat, deoarece-că când mă scoateți afară, lumina îmi face rău la vedere, mai cu seamă când pămēntul este acoperit cu zăpadă.

8. Nu strigați *ho* (stai) fără nici o treabă. Spuneți-mi să mă opresc numai atunci când trebuie să mă opresc și deprindeți-mă să stau pe loc la întâiul cuvēnt: dacă hățurile s'ar rupe, sau v'ar scăpa din mână, are să vă pară rău că nu m'ați deprins să stau pe loc la strigătul vostru.

9. Când e ger de creapă pămēntul, nu mă legați de un stîlp sau alt lucru de fier, căci pielea gătului meu îmi este de lipsă.

10. Nu-mi dați să beau apă rece, înghețată; nu-mi puneți în gură zăbale reci, ci încălziți-le, ținēndu-le în timp de o minută sau două alipite de corpul meu.

11. Nu-mi porunciți să mă dau înderēt (*nasat*) acoperindu-mi ochii, căci așa-mi e teamă s'o fac.

12. Nu mă siliți să alerg când cobor o coastă cam repezicioasă, căci de s'ar rupe ceva la trăsura, aș putea să vă fac la rîndul meu să vă rupeți gătul.

13. Nu-mi puneți un căpăstru ale cărui catarama îmi pricinuesc răni la cap sau ai cărui ochelari m'ar stringe și m'ar împedeca să văd înaintea mea.

14. Nu fiți atāt de nebăgători în seamă cu hamul meu, încāt să nu vă gāndiți a-l repara de cât atunci când veți vedea că »mi-a făcut o rană dureroasă.

15. Nu mă dați pe mână unui descreerat, care are mai puțină minte de cât mine.

16. Nu uitați că într'o carte veche, prietena tuturor celor asupriți, stă scris: »*Omul drept are milă și cu animalele sale*, dar' cel rău n'are inimă în pieptul lui«.

(»Am. Pr. Rom.«)

POSTA REDACȚIEI.

Dlul *I. S. în B.* Atāt D-Tale cât și celoralți dni abonați cari ni-au trimis la început 1 fl. în prețul de abonament, prin urmare ne datoresc numai 50 cr. pe jumătatea întâie a anului, *nu Vi-am oprit încă foaia.* Am oprit-o numai la *cel-ce nu ni-au plătit nimic* pe jumătatea întâie a anului de față.

D-Sale *Nicula Iosif* în *Gothatea*. »Ți-am trimis numerii de nou, deși de aici nu »ți-s'a oprit foaia, ci se vede că la postă e pedeca ori »ți-o scoate cineva care nu »ți-o mai dă. De-aici »ți-se trimite regulat.

Cuiva: Ai să vii să-ți duci năframa, că de nu te spun la mama, cât îi ești de harnică, mică ulițarnică!

Pentru redacție responsabil: **Ioan M. Corvin.**

Cărți noue.

A apărut:

„*În Vâltoare*“, un nou volum de *nuvele* de Al. Vlahuță. Tipărit în editura dlui N. Miloșescu în Tîrgu-Jiu (România), volumul cuprinde 200 pagini (12 coale) executat cu grijă și cu litere frumoase, cetețe. Sînt 15 *nuvele*, și 6 „*impresii*“, cele mai multe reproduse din „*Vieța*“, revista dlui Vlahuță, acum încetată. Recomandăm cu plăcere și acest volum al poetului, ce cuprinde lucrări literare bune, în cari ca și în alte lucrări ale sale, se poate băga de seamă mai ales puterea de observare psihologică a autorului. Are o limbă frumoasă, condensată, cu cuvinte de efect.

O vorbă pentru dl editor: De unde dragostea cea mare pentru tricolorul — unguresc! Cuperta volumului, ca și alte lucrări eșite la d-sa, e în colorile roșu-alb-verde! Parcă s'ar fi tipărit în Pesta și ar fi ediția de lux a operei cutărui Petöffy ori Itzigffy modernisat prin botezul de 5 pițule. Valoroasa lucrare costă doi lei, și se poate procura prin ori-care librărie dela noi.

Din „*Biblioteca pentru toți*“, cea mai prețioasă publicație literară în zilele noastre, apar neîntrerupt 3—4 numeri într'o lună. Eată cei mai noi:

Nr. 70. „*Legenda Țiganilor*“, hazlia istorie a norocului Țiganilor, cum au ajuns la el și cum l-au pierdut earăși. Pusă în versuri de P. Dulfu.

Nr. 71. „*Ce este frumusețea*“, „*Artele plastice în România între anii 1848—1878*“, „*Cum se judecă operele de artă*“ trei frumoase conferențe ținute de C. I. Stăncescu asupra temelor numite, lămurindu-le și desfășurându-le frumos.

Nr. 72. „*Cugetări asupra popoarelor vechi: Egiptul*“. O temeinică și amănunțită descriere istorică și geografică a Egiptului, de G. T. Buzoianu.

Nr. 73—74. „*Dan*“, roman de Al. Vlahuță, partea I. Partea a II-a cuprinde nr. 75—76. E unul din cele mai reușite romane ce s'au scris în românește; plin mai ales de admirabile observații.

Nr. 75. „*Poeme*“ de H. C. Lecca.

Recomandăm cu căldură spriginului publicului lucrările literare ce apar în această bibliotecă.

A se cere la ori-care librărie românească din patrie: Sibiu, Brașov, etc.

LOTERIE.

Tragerea din 18 Iulie st. n.					
Budapesta:	28	24	35	18	7
Tragerea din 25 Iulie st. n.					
Timișoara:	9	19	36	88	57
Tragerea din 22 Iulie st. n.					
Sibiu:	52	72	67	20	73

CALINDARUL SEPTĂMĂNEI
dela 21—27 Iulie st. v.

Zilele	Calendarul vechiu	Calendarul nou
Dum. a 10-a după Ros., gl. 9, sft. 10.		
Dum.	21 C. Simeon și Ioan	2 Portuncula
Lun.	22 † S. Maria Magdal.	3 Stefan
Marti	23 Muc. Trofim	4 Dominic
Merc.	24 Mucenița Cristina	5 Mar Șnee
Joi	25 † Adormirea S. Anci	6 † S. la față
Vineri	26 S. Muc. Ermolac	7 Caetan
Sămb.	27 † M. M. Panteleimon	8 Chiriac

108 (412) 3—3
Haszonbéri hirdetés.

Báró Szentkereszty Györgynének Hunyadmegyében **Bokaji tagositott birtoka, 1896. október 1-től több** egymásután következő évre haszonbérbe kiadó. Kivánatra kimerítő felvilágosításokat ad: Báró Szentkereszty György, posta és vasuti állomás: **Hosszuaszón**, Kisküküllő megye. —

Pentru cumpărătorii de sare!

Subscrisul îmi iau voe a aduce prin aceasta la cunoștința on. public din Orăștie și jur, că dela 27 Iulie începând am arendat eu

trafica cea mare de sare

pe care până aici o avea Leopold Schull. Localul de vindere l-am așezat în colțul de jos al Pieței celei mari, (Nr. 1 în fața prăvăliei d-lui I. Vulcu). — Despre ce înștiințând onoratul public, îl rog să mă învrednicească de toată încrederea d-sale. Îl voi servi cu **sare curată și bună, și cu măsuri acurate!**

Cu toată stima
Guido Schuan.

111 (413) 1—3

PRIMA FLORĂRIE ÎN ORĂȘTIE

FLORI.

Am onoare a aduce la cunoștința publică, că am deschis în **Orăștie** un

Stabiliment de flori

și sînt în poziție să servesc în ori-ce vreme cu **ori-și-ce fel de flori!** Fac totodată cunoscut, că primesc și efectuesc *îndată* comande de **buchete de nuntă, buchete de pept, buchete-mackart, cununi naturale și artificiale pentru morminte** etc. cu cele *mai moderate prețuri*.

Comandele din afară se efectuesc *îndată* și se garantează pentru sosirea lor în stare bună.

Elisa Hedwig
florăreasă. 7—26

BUCHETE DE NUNTĂ

„DETUNATA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI DE ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII
Sediul: BUCIUM, p. u. ABRUD (Abrudbánya).

93 (415) Întemeiată în 1895. 8—15
Capital de acții: florini 30.000.

Primește depuneri spre fructificare, după care solvește **6%** interese fără privire la termenul de abzicere.

Dare de venit după interese încă o solvește institutul.

Depuneri se pot face și prin postă și se efectuesc momentan după sosirea comandei.

Direcțiunea institutului.

Escelenta apă minerală „**VENUS**“ pentru vinuri.

PRĂVĂLIA ROMÂNĂ
a lui
92 (417) **IOAN I. VULCU** 11—
(Piața-mare) — în Orăștie — (Piața-mare)

Se atrage deosebita luare aminte a onoratului public din Orăștie și jur, asupra prăvăliei noue a lui *Ioan I. Vulcu*, negustor român, bogat provăzută cu tot felul de mărfuri de *băcănie* și *ferărie*. Și anume: Mărfuri de

— **BĂCĂNIE:** —

Făină de toți numerii; zahar, orz, urez, și tot felul de articli trebuincioși pentru hrană. Prețuri moderate Marfă totdeauna proaspătă și bună.

Ear' îndeosebi țeranilor se atrage luarea aminte asupra felurilor soiuri de

— **FERĂRIE** —

de tot ce le lipsește pentru lucru și economie acasă și la câmp. Și anume:

Feruri de plug, sape, arșauă, și altele, de cele mai noue și practice.	Fireze, mai late și mai înguste, săcuri, topoare, și alte unelte pentru lemnărit.
Coase din Styria, sistem nou și bun! Se dau pe garanție! Dacă nu corăspund, se primesc înapoi ori se schimbă. Tot aci se pot căpăta cute pentru ascuțit, de cele mai bune.	Oțel și fer, drugii de fer și pante, etc. și tot felul de articli și unelte trebuincioase la economie, acasă și în câmp!
Lanțuri de tot felul, de <i>fer și drot</i>	Vase emailate și de fer, căldări, frigări etc.
Cuie de drot, pentru șindilă, potcoave, și altele.	Lampe, mari și mici, lumini, petroleu, etc.

Negustorilor în mic de prin comune, li-se dau mărfurile trebuincioase în condiții foarte ușoare și cu prețuri de tot moderate!

Rum, Cognac, Liquer-uri etc.

Sacii se primesc înderăpt numai în stare bună!

Prima moară de aburi în Orăștie
a lui
63 (416) **Rudolf Kaess.** 36—48

Recomandă onoratului public și cu deosebire **comercianților din provincie**, spre vînzare:

Făină de pâne și aluaturi
în totdeauna **proaspetă, excolentă și ieftină**, în saci, și produsă exclusiv din grâu de Tisa, cu prețurile mai jos indicate:

0	1	2	3	4	5	6	7	7B	8
9.30	8.85	8.40	7.95	7.65	7.35	6.98	5.88	5.25	4.76
75 Kilo					70 Kilo				

Sacii se rescumpără cu 20 cr.